

Hvordan går det?

Kurs samodzielnej nauki języka duńskiego

Zasoby multimedialne w Internecie:

3 godziny nagrań dźwiękowych oraz ponad godzinę wideo

Napisał Michael Hardenfelt

Wsparcie internetowe oraz
dodatkowe ćwiczenia na:
www.hardenfelt.com

Podręcznik języka duńskiego
napisany dla Polaków

Autor od 7 lat pracuje w Polsce
jako lektor języka duńskiego

Doskonale wie, jakie problemy napotykają Polacy
uczący się tego pięknego języka

Hvordan går det?

Kurs języka duńskiego dla początkujących

Copyright: Michael Hardenfelt, 2011

Internetsupport: www.hardenfelt.com

ISBN 978-83-63080-03-7

Bogen må ikke videredistribueres i elektronisk form.
Kopier og print fra bogen må kun anvendes af brugeren/
licenshaveren til det enkelte eksemplar.

Nie wolno przekazywać elektronicznych wersji książki.
Kopiowanie oraz drukowanie z książki wyłącznie dla
użytkownika/ posiadacza licencji pojedynczego egzemplarza

Videoer til systemet/ wideo należące do systemu:

Deltagere/ uczestnicy: Christiane Majgaard, Michael Hardenfelt, Benn Q. Holm, Joanna Gałuba, Paweł Buczkowicz, Iwona Buczkowicz, Jan Talma, Gabriela Kling, Magdalena Ciesielska, Agnieszka Piszczek

Lydfiler/ pliki dźwiękowe:

Michelle Jensen, Michael Hardenfelt, Benn Q. Holm, Christiane Majgaard

Poprawki i komentarze:

Agnieszka Piszczek & Paulina Nosek

Spis treści

Wstęp Indledning.....	Side 4
Podziękowania Tak for hjælpen.....	Side 6
Dodatkowe materiały do nauki duńskiego Supplerende materialer til danskundervisning.....	Side 7
Instrukcja obsługi systemu Brugermanual.....	Side 9
Rozdział 1. Kapitel 1.....	Side 13
Rozdział 2. Kapitel 2.....	Side 29
Rozdział 3. Kapitel 3.....	Side 46
Rozdział 4. Kapitel 4.....	Side 63
Rozdział 5. Kapitel 5.....	Side 77
Rozdział 6. Kapitel 6.....	Side 96
Rozdział 7. Kapitel 7.....	Side 123
Rozdział 8. Kapitel 8.....	Side 146
Rozdział 9. Kapitel 9.....	Side 160
Klucz do ćwiczeń Facitliste.....	Side 182

Wstęp

Z wielką radością oddaję czytelnikom niniejszy podręcznik do nauki języka duńskiego.

„Hvordan går det?” jest przeznaczony przede wszystkim do samodzielnej nauki dla początkujących. Jako taki kładzie nacisk na słuchanie i uczenie się zwrotów podstawowych, używanych na co dzień, obecnie stosowanych w języku duńskim.

Samodzielna nauka języka stanowi dla większości ludzi bardzo duże wyzwanie, i dlatego właśnie proponuję potraktować niniejszy podręcznik jako wprowadzenie do rozpoczęcia nauki w szkole lub jako przygotowanie do codziennej komunikacji wśród Duńczyków, bowiem dopiero wtedy można zacząć mówić.

Wszelkie badania nad sposobami nauki języków potwierdzają, że głośne wymawianie i wielokrotne powtarzanie słów oraz zwrotów jest istotne dla zapamiętywania tychże zwrotów.

Podręcznik zawiera obszerny materiał dźwiękowy dostępny w Internecie.

Podręcznik nadaje się również jako repetytorium na poziom A1 oraz A2.

Mieszanie różnych sposobów i podręczników sprzyja procesowi nauczania, a „Hvordan går det?” powtarza podstawowe zasady języka duńskiego, może w nieco innym zestawie i kolejności niż w poprzednim podręczniku, z którego korzystałeś, ale właśnie taka powtórka jest zwykle lepsza niż ślęczenie nad stronami, które już znasz.

Indledning

Jeg er overordentlig glad for at kunne overdrage læserne denne lærebog i dansk som fremmedsprog.

”Hvordan går det?” er primært tænkt som et selvstudium til begyndere. Som sådan lægges der vægt på at lytte og på indlæringen af grundlæggende udtryk som anvendes i moderne dansk.

Selvstudium af et nyt sprog er for de fleste mennesker en betydelig udfordring, og netop derfor foreslår jeg at betragte nærværende lærebog som en indledning forud for påbegyndelse af indlæring i en skole eller i det virkelige liv blandt danskere, for det er trods alt først der man rigtigt kan begynde at tale.

Alle undersøgelser af sprogindlæring bekræfter at hørlig udtale og adskillige gentagelser af ord og udtryk er meget væsentligt for at huske disse udtryk. Til lærebogen eksisterer et omfangsrigt lydmateriale, som er tilgængeligt på internettet.

Lærebogen er endvidere velegnet som repetition på niveau A1 og A2. Der er altid godt at blande forskellige undervisningssystemer, og ”Hvordan går det?” gentager de grundlæggende principper for dansk på en måde der måske er lidt anderledes end den der blev benyttet i den tidligere lærebog, og netop sådan en repetition er som regel bedre end at sidde og svede over tekster som du allerede kender.

Pracuję już od 8 lat jako lektor języka duńskiego w Polsce, a wcześniej pracowałem także jako lektor języka angielskiego. Jeżeli chodzi o podstawową naukę języka duńskiego, to na duńskim rynku istnieją już różne dobre podręczniki. Prawie wszystkie są jednak przeznaczone do nauki w klasie i bardzo trudno korzystać z nich bez nauczyciela. Właśnie dlatego, korzystając przy okazji z mojego doświadczenia z polskojęzycznymi studentami, zdecydowałem się na opracowanie niniejszego projektu. Zdecydowałem też, że projekt ten ma być osobistym dziełem, które zawierać będzie dużo potocznych i nowoczesnych wyrazów. Podczas redagowania tekstów małą uwagę zwracałem też na poprawność polityczną, co podczas korzystania z systemu ma skłonić do refleksji, dyskusji i zabawy. Życzę przyjemnej i skutecznej nauki duńskiego !!!

Michael Hardenfelt, 2011

Jeg har arbejdet i 8 år som dansklærer i Polen, og tidligere arbejdede jeg også som engelsklærer. Når det drejer sig om grundlæggende danskundervisning, så er der nu et stort udvalg på det danske marked. Næsten alle er imidlertid udarbejdet med henblik på klasseundervisning, og det er meget svært at anvende dem uden hjælp fra en lærer. Netop derfor besluttede jeg mig for at udarbejde nærværende projekt, hvor jeg til lejligheden kunne anvende min erfaring med polsksprogede studerende. Jeg besluttede ligeledes at nærværende projekt skal være et personligt projekt, hvilket medfører at det indeholder flere dagligdags udtryk og mere moderne sprog end typiske lærebøger. Jeg har også prøvet at undgå politisk korrekthed under redigering af teksterne, hvilket jeg håber kan motivere til overvejelse, diskussion og leg i forbindelse med anvendelsen af systemet. Jeg ønsker dig en behagelig og effektiv danskundervisning!

Michael Hardenfelt, 2011

Podziękowania

Pragnę podziękować wszystkim tym, którzy w związku z niniejszym projektem wystąpili do nagrań dźwiękowych i wideo. Są to obecni i byli studenci duńskiego, koledzy z pracy i starzy przyjaciele. Wszyscy wystąpili bez żadnego wynagrodzenia, za to też jestem im ogromnie wdzięczny. Bez nich system ten nie byłby taki sam.

Chciałbym także podziękować mgr Agnieszce Piszczek, skandynawistce z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, za przeczytanie niniejszej pracy. Jej uważne komentarze przyczyniły się do zmniejszenia ilości błędów, a dobre rady spowodowały, że niektóre zagadnienia zostały przedstawione w sposób bardziej zrozumiały dla czytelnika.

Michael Hardenfelt, 2011

Tak

Først og fremmest vil jeg gerne takke alle de som deltog i lyd- og videooptagelser i forbindelse med nærværende projekt. Det drejer sig om nuværende og tidligere danskstuderende, kollegaer og gamle venner. Alle deltog uden nogen form for honorar, og dette er jeg umådeligt taknemmelig for. Uden deres hjælp var dette system ikke blevet det samme.

Jeg vil også gerne takke cand.mag. i dansk fra Adam Mickiewicz Universitetet i Poznan, Agnieszka Piszczek, for gennemlæsningen af nærværende manuskript. Hendes opmærksomme kommentarer har medført at der er langt færre fejl i arbejdet end der var tidligere, og hendes gode råd har medført at nogle emner nu præsenteres til læseren på en langt mere forståelig måde.

Michael Hardenfelt, 2011

Materiały uzupełniające

Żaden system nie powinien być jedyną pomocą przy uczeniu się nowego języka. Oczywiście jest, że ludzie uczą się na wiele różnych sposobów, ponieważ żaden system nie jest doskonały.

Do samodzielnej nauki zwykle polecam bezpłatny program <http://www.danskherognu.dk/>, który odznacza się dość systematycznym podejściem oraz dobrymi ćwiczeniami gramatycznymi.

Jeżeli korzysta się **Hvordan går det?** z nauczycielem duńskiego, to należałoby wspomóc się systemem komunikacyjnym. Na rynku istnieje dość dużo takich systemów (100% duńskojęzycznych) i nie chcę tutaj wszystkich wymieniać. Osobiście mam zaufanie do "Etteren" napisane przez Mikaela Køneke og Lone Nielsen (wydawnictwo: Nyt Teknisk Forlag).

W celu uzupełnienia ćwiczeń wymowy oraz ćwiczeń słuchowych gorąco polecam "Det lyder godt" napisane przez Kirsten Snefstrup og Larsa Møllera (wydawnictwo: Forlaget Alfabet). Najlepiej jednak korzystać z systemu z prywatnym nauczycielem bądź w bardzo małych grupach.

Supplerende materialer

Ved indlæring af et nyt sprog bør intet system stå alene. Dels lærer folk på forskellige måder, dels er intet system perfekt.

Ved selvstudium gennem Internettet anbefaler jeg primært gratisprogrammet <http://www.danskherognu.dk/>, som tilbyder en relativt systematisk tilgangsvinkel, med gode grammatikøvelser.

Ved undervisning med lærer bør **Hvordan Går det?** suppleres af et kommunikativt system. Der findes en hel del forskellige på markedet (100% dansksprogede), og jeg vil ikke her gennemgå dem alle. Personligt finder jeg mig godt tilpas med "Etteren" af Mikael Køneke og Lone Nielsen (Nyt Teknisk Forlag).

Til supplerende udtale- og lyttetræning kan jeg varmt anbefale "Det lyder godt" af Kirsten Snefstrup og Lars Møller (Forlaget Alfabet). Det skal dog helst gennemgås med en privatlærer eller i meget små grupper.

Istnieją również mnóstwo książek do gramatyki. Osobiście preferuję "Grammatikken – Håndbog i dansk grammatik for udlændinge", napisane przez Barbarę Fischer-Hansen og Ann Kledal (Specialpædagogisk forlag). Autorki te napisały 3 książki z ćwiczeniami gramatycznymi dla początkujących i średniozaawansowanych, "Parat Start" 1, 2 og 3. Każde z nich omawia szczególne zagadnienia gramatyczne, a zatem nie ma mowy o progresji. Z książek trudno korzystać bez nauczyciela, chyba że jest się miłośnikiem gramatyki.

Słowniki to poważniejszy problem. Jeżeli ktoś bardzo dobrze zna angielski bądź niemiecki, to najlepszym rozwiązaniem dla początkujących może być kupno małego słownika w Danii. W Danii można też kupić Dansk-polsk (duńsko-polski) ordbog z Specialpædagogisk Forlag. Jest on dobry dla początkujących z powodu prostego stylu, lecz dość drogi (około 200 zł). Godnym polecenia słownikiem dla bardziej zaawansowanych jest słownik polsko-duński z wydawnictwa Gyldendal, lecz nie polecam dla początkujących.

W Polsce polecam Słownik Minimum z Wiedzy Powszechnej. Kosztuje około 20 zł, jest naprawdę minimum, ale wystarczy na pierwsze 6 miesięcy. Poza tym istnieje oczywiście Google Translate, tylko trzeba się liczyć z niedoskonałością tłumaczenia.

Ligeledes findes en lang række bøger til grammatikundervisning. Personligt foretrækker jeg "Grammatikken – Håndbog i dansk grammatik for udlændinge", af Barbara Fischer-Hansen og Ann Kledal (Specialpædagogisk forlag). Samme forfattere og forlag har lavet en serie på tre bøger med grammatikøvelser for begyndere og let avancerede, "Parat Start" 1, 2 og 3, som hver især behandler forskellige emner. Der er altså ikke tale om progression. Bøgerne kan være svære at anvende uden lærer medmindre man tilfældigvis er grammatiknørd.

Ordbøger er et mere alvorligt problem. Hvis man er rigtig god til engelsk eller tysk, kan den bedste løsning for begyndere være at købe en lille ordbog i Danmark. Her kan man også købe Dansk-polsk ordbog fra Specialpædagogisk forlag. Den er god til begyndere på grund af sin enkle stil, men den er relativt dyr efter polske forhold (omkring 400 Kr.). En god ordbog er også polsk-dansk fra Gyldendal, men ikke til begyndere, da den simpelt hen indeholder for meget materiale.

I Polen anbefaler jeg Słownik Minimum fra forlaget Wiedzy Powszechnej. Den koster omkring 20 zł, er absolut minimum, men helt ok til de første 6 måneder. Herudover findes naturligvis Google Translate, her skal man blot affinde sig med at den ikke altid er helt præcis.

Instrukcja obsługi

Pliki dźwiękowe

Pliki dźwiękowe znajdują się na www.hardenfelt.com nauka online

Pliki dźwiękowe można odsłuchać on-line na stronie.

Pliki dźwiękowe mają numerację. W książce wygląda np. tak: Mp3-06.

Proszę zauważyć, że **Mp3** to nie numer, lecz odnosi się do typu pliku.

Film

Filmiki znajdują się na [www.hardenfelt.com/nauka online](http://www.hardenfelt.com/nauka_online)

Filmiki dzielą się na:

Prezentacja: 4 osoby wypowiadają się po duńsku na ten sam temat. Transkrypcja znajduje się na ostatnich stronach każdego rozdziału. Postaraj się uczyć tych zdań na pamięć.

Ćwiczenie układu artykulacyjnego: Tylko do rozdziału 1. Krótki filmik instrukcyjny dotyczący codziennej gimnastyki artykulatorów. Jest to bardzo ważne, gdyż u większości osób wargi ruszają się w stałych i sztywnych wzorach. Tylko uelastyczniając ruchy, możemy uczyć się, jak wymawiać nowe głoski. Ćwiczenia należy powtarzać codziennie przez jakiś czas.

Wymowa: Filmiki te demonstrują układ ust przy wymawianiu duńskich głosek. Ćwiczenia w domu mogą pomóc, ale trzeba zdać sobie sprawę, że niekoniecznie usłyszysz, czy dobrze wymawiasz głoski. Najlepiej ćwiczyć z nauczycielem.

Prywatna lekcja: Panorama wybranych zagadnień każdego rozdziału. Mogą zachęcić do nauki i pokazać, co trzeba robić.

Wykład: Szereg zagadnień każdego rozdziału omawiamy z udziałem interaktywnych słuchaczy.

Brugsanvisning

Lydfiler.

Lydfilerne befinder sig på www.hardenfelt.com nauka online

Lydfilerne kan aflyttes on-line via hjemmesiden,

Lydfilerne er nummererede. I bogen ser det fx. sådan ud: Mp3-06.

Bemærk at Mp3 ikke er et nummer, men henviser til filformatet.

Film

Filmklip befinder sig på [www.hardenfelt.com/nauka online](http://www.hardenfelt.com/nauka_online)

Filmklippene deler sig i:

Prezentacja: 4 personer taler på dansk om et overordnet emne. Transkript befinder sig bagerst i hvert kapitel. Prøv at lære sætningerne udenad.

Ćwiczenie układu artykulacyjnego: Kun til kapitel 1. Filmen giver råd til hvordan man dagligt kan lave mundgymnastik. Det er vigtigt fordi munden hos de fleste mennesker bevæger sig i faste og stive mønstre. Kun ved at bløde op på dem kan vi lære at udtale nye lyde. Øvelserne bør således gentages dagligt over en længere periode.

Wymowa: Filmene demonstrerer mundstilling ved udtalen af danske lyde. Det kan være godt at træne hjemme, men vær opmærksom på at det kan være meget vanskeligt selv at høre om du udtaler lydene korrekt. Det bedste er at lave øvelserne i samarbejde med en lærer.

Prywatna lekcja: En gennemgang af udvalgte elementer i hvert kapitel. Kan være gode at se for at blive motiveret for at komme i gang.

Wykład: En række emner fra hvert kapitel behandles i forelæsningsform med deltagelse af et interaktivt publikum.

Teksty, słowa i wyrażenia

Podstawowym celem tekstów jest trening umiejętności czytania. Pliki dźwiękowe zaś wspierają trenowanie rozumienia ze słuchu. Oba sposoby są ważne i należy je powtarzać kilkakrotnie.

Obok wszystkich tekstów znajdują się zielone ramki. Zawierają one nowe słowa oraz tłumaczenie na język polski. Nie wszystkie nowe słowa znajdują się jednak w ramkach. Często słowa te są na tyle podobne po dźwięku i po polsku, że można zgadnąć ich znaczenie bez słowniczka.

Ponadto bardzo ważne jest głośne czytanie tekstów – nawet wiele razy. Żeby zapamiętać słowa i konstrukcje językowe nie wystarczy słuchać i czytać, trzeba też wymawiać. Najlepiej robi się to oczywiście z nauczycielem, ale nawet bez niego głośne czytanie dobrze wpływa na zapamiętywanie słów.

Gramatyka

Gramatyki uczymy się w trakcie systematycznego wprowadzania najważniejszych zagadnień. W ciągu tych 9 rozdziałów zauważa się stałą progresję. Zagadnienia gramatyczne omawiane są w boksach gramatycznych oraz przy pomocy ćwiczeń.

Teksty i prezentacje wideo wprowadzają równocześnie szereg innych zagadnień gramatycznych, które należy rozumieć intuicyjnie. Chodzi tu głównie o stosowanie czasów. Celem tego jest, by student szybko był w stanie zidentyfikować różne formy, nawet jeżeli jeszcze się nimi nie posługuje. Większość intuicyjnych elementów jest już znana z angielskiego i niemieckiego.

tekster, ord og udtryk

Det primære formål med teksterne er at opøve læsefærdighed, mens lydfileerne understøtter opøvelse af lytteforståelse. Det er vigtigt at benytte begge metoder, og i øvrigt gentage læsningen flere gange.

Ved alle tekster befinder der sig en grøn boks. Den indeholder nye ord, som er oversat til polsk. Ikke alle nye ord oversættes. Ofte er ordene så ens at man kan gætte sig til betydningen.

Endvidere er det vigtigt at læse teksterne højt – mange gange. For at huske ord og konstruktioner er det ikke nok at høre og læse dem, de skal også udtales. Det bedste er selvfølgelig at gøre det med en lærer, men selv uden en lærer vil det hjælpe til at huske ord og udtryk i teksterne.

Grammatik

Grammatikken indlæres ved at de vigtigste områder behandles systematisk, og der er en progression i løbet af de 9 kapitler. Disse grammatiske begreber behandles i grammatikbokse og ved hjælp af øvelser.

Sideløbende introducerer teksterne og videopræsentationerne en række andre grammatiske elementer, som skal forstås intuitivt. Det drejer sig primært om tider, hvor den studerende gerne hurtigt skulle blive i stand til at identificere de forskellige former, selv hvis han ikke er i stand til at benytte dem. De fleste af de intuitive elementer vil være bekendte fra engelsk og tysk.

Sposób ten wybrano ze względu na to, że kurs z założenia jest przeznaczony do samodzielnej nauki, a główny nacisk kładzie się na rozumienie duńskiego w mowie i piśmie, podczas gdy produkcyjnej warstwie języka poświęca się mniej uwagi.

Frazeologizm

Jako część duńskiej kultury językowej wprowadzam także frazeologizmy. Do większości rozdziałów podaję wyrażenie, które jest stałą i aktywną częścią języka duńskiego. Proszę, ucz się tych frazeologizmów na pamięć. Duńczycy potrafią to docenić.

Teksty informacyjne z pytaniami

W większości rozdziałów umieszczono bardzo trudne teksty wraz z szeregiem pytań, do których student ma się ustosunkować.

Celem tych tekstów jest trenowanie czytania zwyczajnych duńskich artykułów z gazet. Pragnę jednocześnie pokazać, że można rozumieć trudny tekst dzięki zgadywaniu i intuicji.

Jestem jednak świadom, że zrozumienie tych tekstów może wymagać pewnej wiedzy o omawianym temacie i w zupełności rozumiem, że ktoś może zdecydować się na przeskoczenie tej części.

Ćwiczenia słuchu

W pierwszej części systemu wprowadzam trzy duńskie grupy samogłoskowe oraz niektóre z tych spółgłosek, które z doświadczenia wiem, że sprawiają największe trudności.

Dette skal ses i sammenhæng med at kurset er udtænkt som et selvstudium, hvor hovedvægten ligger på forståelse af talt og skrevet dansk, mens den produktive del nedtones.

Ordsprog

Ordsprogene er indsat som en del af dansk sprogkultur. Der er til de fleste kapitler angivet et udtryk, som er en fast og aktiv del af dansk sprog. Lær disse udtryk udenad. Danskere vil værdsætte dem.

Faktuelle tekster med spørgsmål

En række meget svære tekster forekommer i de fleste kapitler, sammen med en række spørgsmål, som den studerende skal tage stilling til.

Formålet med disse tekster er at træne læsningen af normale danske avistekster, samt at påvise, at det faktisk kan lade sig gøre at forstå svære tekster ved hjælp af gætteri og intuition.

Jeg er dog klar over at det kan kræve forkundskaber om de behandlede emner, hvis man skal have fuldt udbytte af teksterne, og jeg har derfor fuld forståelse for at nogen vælger at springe denne del over.

Lyttetræning

I denne første del af systemet introduceres de tre danske vokalgrupper og nogle af de konsonanterne, som erfaringsmæssigt giver de fleste vanskeligheder.

Polacy mogą mieć poważne kłopoty w odróżnieniu duńskich samogłosek.

Zatem mocno polecam powtarzanie ćwiczeń słuchu kilka razy. Nawet bez nauczyciela można uczyć się rozróżniania duńskich głosek, a wtedy późniejsza praca nad udoskonalaniem języka duńskiego będzie o wiele łatwiejsza. Trzeba podkreślić, że dla większości ludzi jest to ciężka i żmudna praca.

CZEKANIE NIE UŁATWIA PROCESU!!!!!!

Klucz

Do większości ćwiczeń jest dołączony na ostatnich stronach książki klucz. Najlepiej, żeby ćwiczenia sprawdził nauczyciel, lecz jeżeli nie jest to możliwe, to najpierw zrób całe ćwiczenie, a potem sprawdź.

Nie ma klucza do wideotekstów oraz do zadań, które polegają na samodzielnym pisaniu.

Wideoteksty

Na ostatnich stronach każdego rozdziału znajdziesz tekst prezentacji. Pod każdym zdaniem znajduje się tłumaczenie na język polski pojedynczych słów bądź fraz.

Sam tekst jest napisany pogrubioną czcionką. Poza tym zawarte są różne propozycje alternatywnej konstrukcji zdań. Trzeba je używać jak klocki LEGO, którymi student winien się bawić, mogąc dzięki temu tworzyć własne zdania.

For polakker kan det være meget svært at adskille de forskellige danske vokallyde.

Det anbefales kraftigt at lave lytteøvelserne, helst flere gange. Selv hvis man arbejder uden en lærer vil det være muligt at lære at identificere de danske lyde, og det gør det senere arbejde med at perfektionere sit danske betydeligt lettere. Men det skal understreges at det for de fleste er et slidsomt og monotomt arbejde.

DET BLIVER IKKE LETTERE AF AT VENDE!!!!!!

Facitliste

Til de fleste øvelser findes en facitliste bagerst i bogen. Det bedste er dog hvis man får rettet opgaverne af en lærer, men er det ikke muligt, så lav opgaverne færdigt inden du tjekker dem.

Der er ikke facitliste til frie formuleringsopgaver samt til udfyldningsøvelserne bagerst i hvert kapitel.

Videotekster

Bagerst i hvert kapitel findes et udskrift af videopræsentationerne. En polsk oversættelse af enkelte ord eller fraser med lille sats befinder sig under hver sætning.

Selve udskrifterne er trykt med fed skrift.

Endvidere er angivet en række alternative muligheder for at konstruere sætningerne. Det er en slags legoklodser, som den studerende helst skal lege med og konstruere sine egne sætninger.

Kapitel 1

Mp3-01

at hedde (mieć na imię/ nazywać się)

På bar/ i parken:

- Hej, jeg hedder Jan. Hvad med dig?
- Jeg hedder Eva.

På hotel/ til jobsamtale:

- Goddag, mit navn er Jan Petersen.
Jeg har bestilt et værelse¹/ Jeg har en aftale med Hans Jensen.

På bar/ i parken:

- Dav, jeg hedder Jan. Hvad hedder du?
- Jeg hedder Eva.

formelt:

- Goddag², jeg hedder Jan Petersen

Uformelt:

- Dav/ dags/ hej³, jeg hedder Jan Petersen

1. pokój   2. dzień dobry   3. cześć

Mp3-03

Wyrażenia:

Jeg hedder	Mam na imię
Hvad med dig?	A ty?/ co z tobą? (ang: what about You/ niem: was mit Dir?)
Mit navn er	Nazywam się
Jeg har bestilt	Zamówiłem
Jeg har en aftale med	Jestem umówiony/ -a ze
Hvad hedder?	Jak ma na imię?/ jak się nazywa?

Fornavne – mænd Imiona – mężczyźni

Jan
Michael
Hans
Søren
Peter

Fornavne – kvinder Imiona - kobiety

Anne
Tina
Sofie
Margrethe
Lene

Efternavne Nazwiska

Hansen
Larsen
Petersen
Andersen
Sørensen
Nielsen
Berg
Holm
Møller
Dalby
Kastenskjold
Wozniacki

Mp3-02

Jeg hedder: mam na imię/ nazywam się

Du hedder: masz na imię/ nazywasz się

Han hedder: on ma na imię/ on się nazywa

Hun hedder: ona ma na imię/ ona się nazywa

Vi hedder: mamy na imię/ nazywamy się

I hedder: macie na imię/ nazywacie się

De hedder: oni mają na imię/ nazywają się

Hedder jeg...?: czy mam na imię ...?

Hedder du ...?: czy masz na imię ...?

Hedder han ...?: czy on ma na imię ...?

Hedder hun ...?: czy ona ma na imię ...?

Hedder vi ....?: czy my nazywamy się ...?

Hedder I ...?: czy wy nazywacie się ...?

Hedder de ...?: czy oni nazywają się ...?

Mp3-04

at komme fra (pochodzić z)

- Jeg kommer fra Polen. Hvad med dig?
- Jeg kommer fra England.
- Jeg kommer fra Krakow. Hvad med dig?
- Jeg kommer fra London.

Jeg kommer fra   København
                                  Aalborg
                                  Århus
                                  Odense
                                  Roskilde
                                  Helsingør
                                  Bornholm

Mp3-05

- Jeg kommer fra Polen. Hvad med dig?
- Jeg er dansker.

Słówka:

Bar, park i znaczenie innych słów można zrozumieć ze względu na ich podobieństwo do słów używanych w języku polskim. Nie zawsze będziemy tłumaczyć tak transparentne słowa.

Wyrazy:

Jeg er	Jestem
Du er	Jesteś
Han er	On jest
Hun er	Ona jest
Vi er	Jestesmy
I er	Jesteście
De er	Oni są

Mp3-06

Mp3-07

Jeg kommer fra	Jeg taler (mówię)	Jeg er
Danmark	dansk	dansker
Polen	polsk	polak
Tyskland (Niemcy)	tysk	tysker
England	engelsk	englænder
Sverige	svensk	svensker
Norge	norsk	nordmand (Uwaga końcówka)
Frankrig	fransk	franskmand (Uwaga końcówka)
Spanien	spansk	spanier
Rusland	russisk	russer
Litauen	litauisk	litauer
Italien	italiensk	italiener
Ukraine	ukrainsk/ russisk	ukrainer
Belgien	fransk/ hollandsk	belgier
Tjekkiet	tjekkisk	tjekke
Slovakiet	slovakisk	slovakker

at tale (mówię)

- Jeg taler dansk, engelsk, polsk, spansk og lidt tysk. Hvad med dig?
- Jeg taler polsk, fransk, italiensk, russisk og lidt litauisk.
- Taler du polsk?
- Ja selvfølgelig¹, jeg er polak.
- Kan du også² tale dansk?
- Nej, men³ jeg kan tale engelsk.

Mp3-08

- Taler du tysk?
- Nej, det gør jeg ikke.
- Hvad med engelsk?
- Heller ikke⁴, men jeg kan tale fransk og lidt⁵ dansk.

- Taler du tysk?
- Ja, det gør jeg.

- Kan du tale tysk?
- Nej, det kan jeg ikke.
- Hvad med engelsk?
- Heller ikke⁴, men jeg kan tale fransk og lidt⁵ dansk.

- Kan du tale tysk?
- Ja, det kan jeg godt.

1. oczywiście 2. też/ także 3. ale 4. heller ikke: też nie/ także nie 5. trochę

Pytanie „taler du” wskazuje na bardziej „wrodzoną” umiejętność bądź przynajmniej płynność językową.
Pytanie „kan du tale” (dosłownie: „potrafisz mówić?”) wskazuje na umiejętność przyuczoną.
Rodowity użytkownik języka zawsze mówi: „Jeg taler dansk/ polsk” - a nie „jeg kan tale ...”

Mp3-09

Ordsprog

AL BEGYNDELSE ER SVÆR

al: wszelki

begyndelse: początek

svær: trudny

lommeregner

Tælle¹ til 10

0	MUL
1	EN
2	TØ
3	TRE
4	FIRE
5	FEM
6	SEKS
7	SYV
8	OTTE
9	NI
10	TI

Mp3-10

1. liczyć

Rodzaje

W duńskim mamy dwa rodzaje:

n-ord	t-ord
en begyndelse	et navn
en aftale	et værelse
en bar	
en park	
Zaimek: den	Zaimek: det

Zaimki oraz przymiotniki dostosowują się do rodzaju rzeczownika. Trzeba podkreślić, że **han** (on) i **hun** (ona) odnoszą się wyłącznie do ludzi oraz, w niektórych przypadkach, do zwierząt domowych, jeżeli są one traktowane jako członkowie rodziny. Zaimki gramatyczne zaś są **den** i **det**.

Der er en bar. **Den** er hyggelig¹.
1. fajny, przytulny

Han hedder Olsen. **Det** er et dansk navn.

Mp3-11

Zdanie twierdzące

Jeg taler polsk.
Jeg hedder Michael.
Han kommer fra København.
Jeg har en aftale.

Zdanie pytające

Taler du polsk?
Hedder du Michael?
Kommer han fra København?
Har du en aftale?

Danmark

Danmark har 5,5 millioner indbyggere. Hovedstaden hedder København. Danmark har 98 kommuner og 5 regioner. Landet består af en halvø, som hedder Jylland og mange øer. De største øer hedder Sjælland og Fyn. Danmarks areal er på ca. 43.000 Km², så Danmark er lidt større end Mazowiecki-regionen.

Den største by i Danmark er København. Andre store byer er Århus, Odense og Ålborg. Grønland¹ og Færøerne² hører også med til Danmark, men de har selvstyre³, og de bliver ikke regnet med når vi beregner areal og indbyggertal.

Mp3-12

Ćw. 1.01 Pytania po polsku:

1. Ilu mieszkańców ma Dania? _____
2. Ile gmin jest w Danii? _____
3. Ile województw jest w Danii? _____
4. Czy w Danii są półwyspy? _____
5. Jak się nazywają największe wyspy Danii? _____
6. Czy Województwo Mazowieckie jest większe czy mniejsze niż Dania? _____

Ćw. 1.02 Pytania po duńsku:

1. Hvor mange indbyggere har Polen? _____
2. Er Warszawa en kommune eller en region? _____
3. Hvor mange regioner er der i Polen? _____
4. Hvad hedder hovedstaden i Tyskland? _____
5. Er Australien en ø? _____
6. Hvor mange kvadratkilometer er Danmark? _____

1. Grenlandia

2. Wyspy owcze

3. autonomia

Hvem (kto), hvad (co/ jak), hvor (gdzie):

Hvem er det?	- kto to jest?
Hvem er finansminister i Danmark?	- kto jest ministrem finansów w Danii?
Hvad hedder du?	- jak masz na imię?
Hvad koster det?	- ile to kosztuje?
Hvad laver du?	(zależnie od kontekstu) – co robisz?/ czym się zajmujesz?
Hvad er det?	- co to jest?
Hvor kommer du fra?	- skąd pochodzisz?
Hvor bor du?	- gdzie mieszkasz?
Hvor skal vi hen?	- gdzie idziemy?

Mp3-13

Mamy szereg słów pytających, które zaczynają się na –hv. Proszę zauważyć, że w tych słowach nie wymawia się „h”. Podobnie jak inne języki zachodnioeuropejskie język duński ma szyk przestawny przy zdaniach pytających.

Udtale (wymowa)

Mp3-14

Końcówka –er [ʌ] – Język duński ma bardzo dużo samogłosek. Jest to jedna z nich.

hedder
kommer
dansker
russer
tysker
taler

Sætninger – Proszę zauważyć, jak słowa te łączą się ze sobą tworząc całość.

hvad med dig?
jeg hedder
jeg har bestilt
jeg har
med Jens Hansen
jeg kommer
fra Polen
fra Krakow
jeg er
jeg er dansker

jeg er Polak
vi er
du er
I er
de er
jeg taler
taler du...?
jeg kan
jeg kan ikke
det kan jeg godt

Mp3-15

Alfabet – Duński alfabet ma trzy szczególne litery (samogłoski). Może alfabet powinien posiadać jeszcze kilka liter, ponieważ większość liter można wymawiać na różne sposoby. Wybraliśmy jednak rozwiązanie z 28 literami, a zatem trzeba zwracać uwagę na wymowę każdego słowa.

Proszę nie zwracać uwagi na znaczenie słów:

Mp3-16

æ

værelse
svær
sær
æble
tælle

ø

Søren
Møller
gør
selvfølgelig
København
ø
øer
større

å

Aalborg
på
må
så
lå
åben

Ćw 1.03 Ćwiczenia słuchu

Jaką głoskę słyszysz? Trzeba wstawić jedną literę w puste miejsce. Masz do wyboru æ, ø, å:

Proszę nie zwracać uwagi na znaczenie słów. Mogą pojawić się słowa takie, które używane są bardzo rzadko bądź nie istnieją wcale.

1. m__r

2. m__r

3. m__r

4. s__r

5. s__

6. s__

7. t__

8. p__

9. l__

10. l__

11. t__ve

12. t__ve

13. __l

Mp3-17

14. __l

15. __ge

16. n__

17. d__d

18. l__ne

19. l__ne

20. d__d

21. br__d

22. t__l

23. pal__

24. __rt

25. m__lk

Ćw. 1.04 Dyktando z liczb. Proszę wpisać odpowiednią liczbę z pliku dźwiękowego (0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10)

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

e. _____

f. _____

g. _____

h. _____

i. _____

j. _____

k. _____

l. _____

m. _____

n. _____

o. _____

p. _____

Ćw. 1.05 Dyktando. Proszę wpisać brakujące słowo.

Mp3-19

_____ hedder Peter. Jeg kommer _____ Berlin.

Berlin er hovedstaden _____ Tyskland. Jeg _____

på ferie i Danmark, men jeg kan _____ tale dansk. Jeg kan

selvfølgelig tale tysk, og jeg kan _____ tale lidt engelsk. Jeg

har bestilt _____ værelse på Park Hotel i København. Det

ligger centralt i byen, og der _____ mange barer og

restauranter i nærheden.

Mp3-20

Ćw 1.06 Ćwiczenie ze słuchu
Proszę odpowiedzieć na pytania

- a. Hvad hedder hun? _____
- b. Hvad hedder han? _____
- c. Hvor kommer hun fra? _____
- d. Hvor kommer han fra? _____
- e. Hvor bor hun i København? _____
- f. Kan Monika tale dansk? _____
- g. Kan Monika tale engelsk? _____

Ćw. 1.07. Proszę według wzoru zmienić konstrukcje twierdzące na pytające.

Jeg taler dansk.

Taler du dansk?

Jeg kan tale engelsk.

Kan du tale engelsk?

a. Jeg er dansker.

_____

b. Jeg har bestilt værelse.

_____

c. Jeg har en aftale.

_____

d. Han kommer fra Spanien.

_____

e. Hun er Polak .

_____

f. Vi taler fransk.

_____

g. I har bestilt et værelse med toilet.

_____

h. De kommer fra Jylland.

_____

Ćw. 1.08. Proszę uzupełnić brakujące słowo zaimkiem osobowym oraz odpowiednim do narodowości językiem

- jeg, du, han, hun, vi, I, de:

a. Peter er dansker.

Han **taler** dansk.

b. Jose er spanier

_____ taler _____.

c. Julia er polak

_____ taler _____.

d. John er englænder

_____ taler _____.

e. Min kollega og jeg er polakker

_____ taler _____.

f. Jan og Anna har en aftale

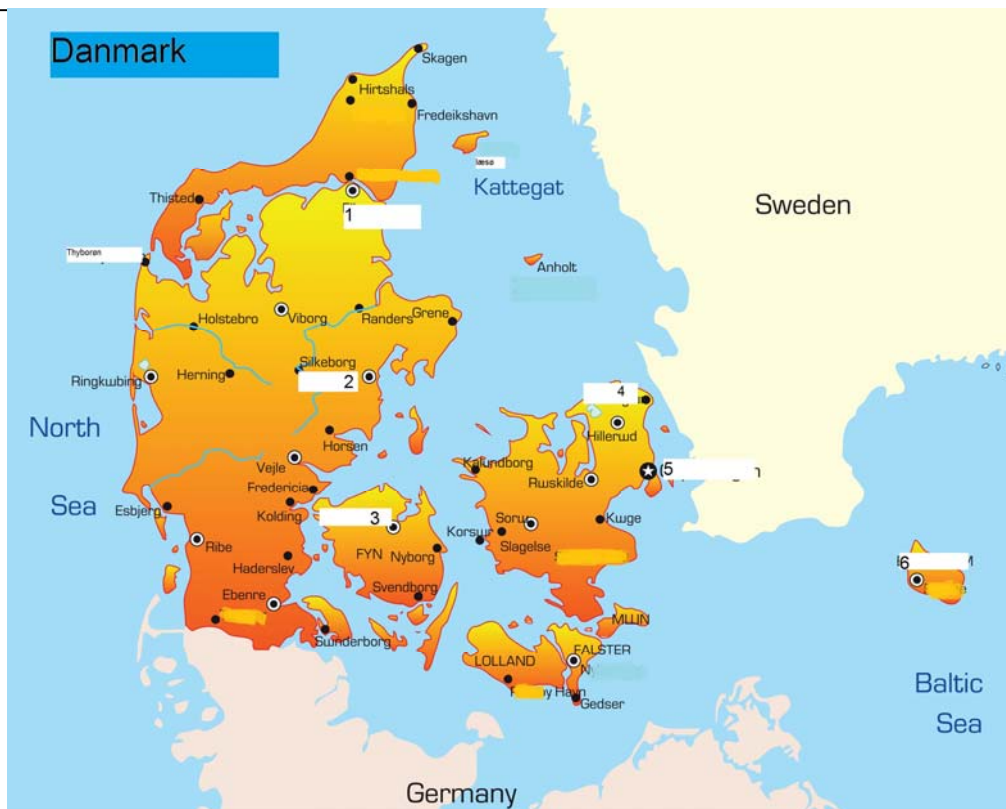
_____ har en aftale.

g. Du og Tina har en aftale

_____ har en aftale.

h. Du har bestilt et værelse

_____ har bestilt et værelse.

Ćw. 1.09

Proszę zaznaczyć właściwe miasto albo miejsce geograficzne według numerów.

København: Numer _____

Bornholm: Numer _____

Aalborg: Numer _____

Helsingør: Numer _____

Odense: Numer _____

Aarhus: Numer _____

Ćw. 1.10 Proszę uzupełnić puste pola słowem pytającym (hvem, hvad, hvor)

Pytanie

Odpowiedź

Hvad hedder du?

Jeg hedder Ole.

1. _____ ligger Warszawa?

Warszawa ligger i Polen.

2. _____ er 2 + 2?

2 plus 2 er 4.

3. _____ bor på Park hotel?

Monika bor på Park Hotel.

4. _____ ligger Park Hotel?

Park Hotel ligger i centrum.

5. _____ er Park Hotel?

Park Hotel er et *** (3-stjernet) hotel.

6. _____ bor Jan?

Han bor i Warszawa.

7. _____ kan tælle til 10?

Du kan tælle til 10.

Ćw. 1.11 Proszę uzupełnić brakujące słowa.

A Hej, _____ hedder Jens. _____ med dig?

B Hej Jens, jeg hedder Lene. Jeg _____ en aftale med Søren.

A Søren _____ i Polen.

B _____ du polsk?

A Nej, men jeg _____ tale engelsk og _____ dansk.

B Jeg kan _____ tale dansk, _____ jeg kan godt tale engelsk.

Videotekst.

a.

Jeg hedder Christiane Majgaard

mam na imię/ nazywam się

Christiane
Peter
Jan Nowak
Jan
Kasia

Jeg er fra

jestem z

kommer fra

pochodzę z

Danmark,

Danii

Polen

Poznan

Warszawa

Horsens

Odense

men lige nu

ale właśnie teraz

bor jeg

mieszkam

i Warszawa

i København

w Kopenhadze

i Danmark

i Polen

Jeg taler dansk,

mówię po

duńsku

polsk

men jeg kan også tale

ale umiem także mówić po

engelsk og fransk,

engelsk og russisk

spansk og tysk

engelsk

engelsk, fransk og italiensk

og så

ponadto

taler jeg også

mówię

też

svensk

tysk

kasjubisk

Hvad med dig?

a ty?

Hvad hedder du?

Jak masz na imię?

b.

Hej,

cześć

jeg hedder

mam na imię

Michael.

Waldek

Johanna

Asia

Jeg kommer fra

pochodzę z

København,

Krakow

Sjælland

Schlesien

men jeg bor

ale mieszkam

i Warszawa.

i Jylland

w Jutlandii

i Schlesien

i København

på Sjælland

Jeg taler selvfølgelig

mówię

oczywiście

dansk,

polsk

men jeg kan også tale engelsk,

ale ja umiem też mówić tysk

fransk

russisk

og jeg kan tale

i mówię po

polsk, spansk og lidt tysk.

tysk og lidt dansk

lidt italiensk

spansk, portugisisk og lidt arabisk

Hvad med dig?

a ty?

Hvad hedder du?

Jak masz na imię?

Hvor kommer du fra?

Skąd pochodzisz?

Kan du tale dansk?

Czy mówisz po duńsku?

C.

Dav.

davs

cześć

Jeg hedder

Nazywam się

Benn Q. Holm.

Benn

Jan Nowak

Jan

Jeg kommer

pochodzę z

fra København.

fra Danmark

fra Lodz

fra Polen

Jeg er

jestem

københavnner,

Århusianer

fra Warszawa

fra Krakow

polak

dansker

men jeg er selvfølgelig også dansker.

ale   jestem   oczywiście   też   polak

Jeg taler dansk.

mówię po

polsk

Jeg taler også

także mówię po

engelsk, tysk og spansk.

fransk, spansk og hollandsk

Og jeg kan forstå italiensk og fransk,

rozumiem po

jeg kan læse russisk og tjekkisk

czytam po

tjekkisk og slovakisk

men jeg kan ikke tale det.

lecz   nie potrafię   mówić go („go” = „det” wskazuje na „język”)

skrive det.

pisać go

Hvad med dig?

a ty?

Hvilken by kommer du fra?

z jakiego miasta pochodzisz?

d.

Hej, Jeg hedder Joana.

Cześć mam na imię Joanna

Jeg kommer fra Polen, og jeg bor i Warszawa.

Pochodzę z Polski i mieszkam w Warszawie
men jeg bor i København
ale mieszkam w Kopenhadze

Jeg er polak.

Jestem Polką

Jeg taler selvfølgelig polsk,

Oczywiście mówię po polsku

men jeg taler også dansk, for jeg gik i skole i Danmark da jeg var teenager.

lecz mówię też po duńsku bo chodziłam do szkoły w Danii kiedy byłam nastolatką

men jeg taler også engelsk, for jeg har boet 10 år i London

bo mieszkam w Londynie od 10 lat

Jeg kan også tale engelsk og lidt fransk.

tysk og lidt russisk

Hvad med dig?

Hvad hedder du?

Hvor gik du i skole?

Gdzie chodziłeś do szkoły

Proszę uzupełnić brakujące słowa

1. Jeg _____ Peter. Hvad med _____ ?
2. Jeg kommer _____ Warszawa,
3. _____ nu bor jeg i København
4. Jeg _____ polsk.
5. Jeg _____ også tale engelsk og tysk.
6. Jeg er Polak. Jeg taler _____ polsk.
7. Jeg kan også tale _____ italiensk.
8. _____ kommer du fra?
9. _____ hedder du?
10. _____ du tale polsk?
11. Jeg kommer fra København. Jeg er _____.
12. Jeg kan _____ slovakisk, men jeg kan ikke tale det.
13. _____ by kommer du fra?
14. Jeg har _____ i London i 10 år.
15. Jeg gik i _____ i Danmark.

Kapitel 2

Hvor kommer du fra?

Mp3-01

- Hvor kommer du fra?
- Fra Aarhus.
- Aarhus??? Hvor ligger det?
- I Danmark.
- Men hvor i Danmark?
- I Jylland.
- Jeg kender¹ kun² København.
- Aarhus ligger³ vest for København.
- Det vil sige⁴ at København ligger øst for Aarhus?
- Selvfølgelig.

- Hvor ligger Aalborg?
- Aalborg ligger nord for Aarhus.
- Det vil sige at Aarhus ligger syd for Aalborg?
- Det er rigtigt.

Danmark ligger i Nordeuropa.

Ukraine ligger i Østeuropa.

Holland ligger i Vesteuropa.

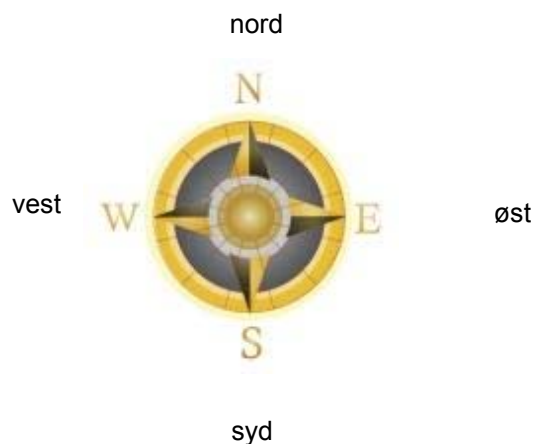
Spanien ligger i Sydeuropa.

Zielona Gura ligger i det vestlige Polen.

Krakow ligger i det sydlige Polen.

Lublin ligger i det østlige Polen.

Gdansk ligger i det nordlige Polen.

1. znać
2. tylko
3. leżeć
4. det vil sige = to znaczy

Helsingør ligger i Nordsjælland.
Haderslev ligger i Sønderjylland.
Sjælland ligger i Østdanmark.
Esbjerg ligger i Vestjylland.

Mp3-02

Solen står op¹ i øst

Århus ligger 170 kilometer vest for København.
Aalborg ligger 220 kilometer nordvest for København.
Helsingør ligger 40 kilometer nord for København.
Haderslev ligger 110 kilometer syd for Århus.

Mp3-03

- Hej Tina, hvordan går det.
- Det går fint. Hvad med dig?
- Det går også godt.
Hvad med din kæreste³, hvordan går det med ham?
- Ikke så godt. Han har influenza⁴.
- Det er jeg ked af⁵ at høre⁶.
- Hvad med din kone⁷, hvordan går det med hende?
- Super. Hun har lige⁸ fået nyt⁹ job.

Solen går ned² i vest

1. stå op = wschodzić (dosłownie: wstaje)
2. gå ned = zachodzić (dosłownie: schodzi)
3. dziewczyna/ chłopak
4. grypa
5. det er jeg ked af = Przykro mi
6. usłyszeć
7. żona
8. właśnie
9. nowy

Hvordan går det?

👍😊👍 Super/ ekstra/ det går fantastisk/det går rigtig godt

😊👍 Det går godt

👍 Okay

👍 Det går meget godt

😞👎 ikke så godt/ ikke særlig godt

😞👎👎👎 ikke godt, (**UWAGA**: potoczne wyrażenie, ale dość popularne):

af helvede til¹

Jeg har det af helvede til!

1. af helvede til = do dupy

Mp3-04

sort	hvid	blå	rød
grøn	gul	brun	lilla

Ćwiczenie 2.01. Proszę odgadnąć znaczenie przymiotników na tej stronie.

Adjektiver:

glad

sur

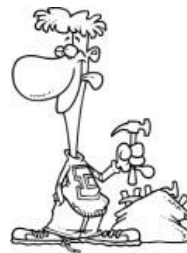
lys

mørk

klog

dum

lille

høj

flittig

doven

grim

smuk

aggressiv

rolig

slank

tyk

gammel

ung

Ordsprog

Mp3-06

AT VÆRE ELLER IKKE AT VÆRE

at være: być
eller: albo

Mp3-07

Tælle til 20

10 ti
11 elleve
12 tolv
13 tretten
14 fjorten
15 femten
16 seksten
17 sytten
18 atten
19 nitten
20 tyve

$$2+2=4$$

$$18 - 10 = 8$$

$$2*9 = 18$$

$$15:3=5$$

Trzy dni tygodnia mają nazwy pochodzące od starych skandynawskich Bogów: Odin, Tor i Freja.

Januar 2011

Mp3-08

mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag	lørdag	søndag
					første	anden
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Czasownik "być"

infinitiv bezokolicznik	nutid czas teraźniejszy	datid czas przeszły prosty	førnutid czas teraźniejszy dokonany
infinitive - Infinitiv	present - Gegenwart	simple past – præteritum	present perfect - perfekt
at være	er	var	har været

Czasownik „at være” jest także w języku duńskim jednym z najpowszechniej używanych słów. Korzystamy z niego w każdej rozmowie, zarówno żeby przekazać jakąś treść, jak również używamy go jako słowo gramatyczne w postaci czasownika posiłkowego.

Czasownik ten jest oczywiście nieregularny, tak jak większość najpowszechniejszych czasowników.

Pojęcie czasu w odniesieniu do czasowników jest zbliżone do języka niemieckiego bądź angielskiego, ale nie mamy w duńskim gramatycznej formy czasu ciągłego (ang. –ing form).

Jeżeli znasz już język niemiecki bądź angielski, to spróbuj adaptować reguły, które poznałeś ucząc się tych języków. Jeżeli nie znasz j. angielskiego/ niemieckiego, to powinieneś popracować trochę więcej nad ćwiczeniami. Panoramę reguł znajdziesz na: <http://www.hardenfelt.com/gramatyka/czasowniki.html>

Mp3-09

Stała konstrukcja:

pytanie	odpowiedź pozytywna	odpowiedź negatywna
Er du Polak?	Ja, det er jeg.	Nej, det er jeg ikke.
Er du glad?	Ja, det er jeg.	Nej, det er jeg ikke.
Er han flittig?	Ja, det er han.	Nej, det er han ikke.
Er det mandag i dag?	Ja, det er det.	Nej, det er det ikke.
Var Peter hjemme?	Ja, det var han.	Nej, det var han ikke.
Har du været i Warszawa?	Ja, det har jeg.	Nej, det har jeg ikke.

Jest to stała konstrukcja, kiedy mamy odpowiedzieć na pytanie, na które można odpowiedzieć „tak” lub „nie”. Jednak zaledwie „ja” czy „nej” po duńsku jest zdecydowanie zbyt mało i może być odebrane jako obraźliwe.

Også/ heller ikke

Proszę zauważyć konstrukcje: „også” i „heller ikke”.

„Også” oznacza „też/ także”, lecz tylko w znaczeniu pozytywnym. Nie można powiedzieć „også ikke”, bo takie wypowiedzenie będzie dla Duńczyka bardzo dziwne. „Heller ikke” jest negatywnym odpowiednikiem.

A - Kan du tale dansk?

Kan du tale dansk?

B - Ja, det kan jeg.

Nej, det kan jeg ikke.

A – Det kan jeg også

Det kan jeg heller ikke.

EU

Det Europæiske Fællesskab (EF) blev stiftet i 1957 af 6 lande: Frankrig, Italien, Tyskland, Luxembourg, Holland og Belgien. Sammen med England og Irland blev Danmark medlem¹ af EF i 1973. Formålet² med EF var at sikre fri bevægelighed³ for varer⁴, arbejde og tjenesteydelser⁵ i medlemsstaterne⁶. EF udviklede efterhånden⁷ også et politisk samarbejde⁸. Fra 1979 var der direkte valg⁹ til EF-parlamentet, og med Maastricht-traktaten fra 1992 blev EF ændret¹⁰ til den Europæiske Union (EU). EU gennemgår en konstant¹¹ udvidelsesproces¹², og medlemskab er af mange tidligere diktaturstater blevet set som en garanti for demokrati. Polen blev medlem i 2004, og nogle år senere også Bulgarien og Rumænien. Efter flere års forhandlinger fik EU i 2007 en aftale om en fælles EU-forfatning¹³.

Mp3-11

1. członek   2. cel   3. przepływ   4. towary   5. usługi   6. państwa członkowskie
 7. z czasem   8. współpraca   9. wybory   10. zmienić się   11. nieustanny   12. proces rozszerzenia
 13. konstytucja

Ćwiczenie 2.02 Pytania po polsku:

1. Kiedy założono Wspólnotę Europejską? _____
2. Jaki był podstawowy cel UE? _____
3. Co się stało w 2007 roku w Lizbonie? _____

Ćwiczenie 2.03 Pytania po duńsku:

1. Hvilke lande stiftede EU? _____
2. Hvornår blev England medlem af EU? _____
3. Hvor mange medlemmer har EU i dag? _____
4. Er Norge medlem af EU? _____
5. Har Polen en forfatning? _____
6. Hvornår blev EF lavet om til en union? _____

Udtale!

Litera "d"

Litera "d" wymawiamy jako [d], [ð] albo [-].

Wymowa na początku słowa jest zazwyczaj [d].

W środku słowa lub na końcu przeważnie wymawiamy [ð]¹ lub [-]².

Mp3-12

[d]	[ð]	[-]
dig	hedder	hvad
goddag	Odense	goddag
de	syd	England
Danmark	ked af	begyndelse
det	helvede	godt
hvordan	hvid	nord
mandag	rød	Jylland

Sætninger

Hvor kommer du fra?
 fra København
 i Jylland
 det vil sige
 øst for Odense
 København ligger
 det østlige Polen
 100 kilometer nordøst for
 det går fint
 ikke så godt
 det er jeg
 det er jeg ked af
 han har lige
 det går meget godt

Mp3-13

Ćwiczenie 2.04

Hvordan er hun?

Vokaler – Samogłoski

Literę „e” można wymawiać na różne sposoby, najczęściej jak [e], lecz często też należy wymawiać ją inaczej.

[e]

hedder

bestilt

det

en

et

begyndelse

medlemskab

blevet

EU

Mp3-14

Literę „i” można wymawiać na różne sposoby, najczęściej jak [i], lecz często też należy wymawiać ją inaczej.

[i]

Tina

vi

Italien

Belgien

selvfølgelig

ni

ti

kapitel

sige

fint

lille

Mp3-15

Literę „e” w wyjątkowych sytuacjach wymawia się jak [i].

Literę „i” dość często wymawia się jak [e]. Wtedy jest to krótka głoska.

Mp3-16

[e]	[i]
bestilt	de
lidt	
indbygger	
ikke	
influenza	
nitten	

Ćwiczenie: Stań przed lustrem i wymawiaj:

Krótką głoską: i - e - i - e - i - e - i - e - i - e - e

Długą głoską: iii - eee - iii - eee - iii - eee - iii - eee - iii - eee - iii - eee

Krótką głoską: ieieieieieieieieieieieieieieieieieie

Długą głoską: iiiieeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee

Zwróć uwagę, jak zmienia się pozycja warg!

Ćwiczenie 2.05. Ćwiczenia słuchu

Jaki dźwięk słyszysz? Wstaw jedną literę w puste miejsce. Masz do wyboru [d], [ð] albo [-]:

Proszę nie zwracać uwagi na znaczenie słów. Mogą pojawić się słowa, które są używane bardzo rzadko bądź nie istnieją wcale.

1. ly_____

2. man_____

3. _____ør

4. arbej_____e

5. me_____

6. ra_____io

7. li_____erlig

8. span_____

9. he_____e

10. lan_____

11. gla_____

Ćwiczenie 2.06. Następane ćwiczenie na tych samych zasadach. Masz do wyboru [e] lub [i]:

1. b__	15. b__de	29. __dol
2. b__	16. b__de	30. __dol
3. f__	17. g__de	31. __migration
4. f__	18. g__de	32. __mmigration
5. g__	19. l__de	
6. g__	20. l__de	33. f__
7. l__	21. r__de	34. f__
8. l__	22. r__de	35. t__
9. r__		36. t__
10. r__	23. s__n	37. s__
11. s__	24. s__n	38. s__
12. s__	25. b__n	39. n__
13. t__	26. b__n	40. n__
14. t__	27. r__n	
	28. r__n	

Mp3-18

Ćwiczenie 2.07

Taldiktat. Proszę wpisać odpowiednią liczbę z pliku dźwiękowego

a. _____	i. _____
b. _____	j. _____
c. _____	k. _____
d. _____	l. _____
e. _____	m. _____
f. _____	n. _____
g. _____	o. _____
h. _____	p. _____

Mp3-19

Ćwiczenie 2.08

Proszę wpisać brakujące słowo według wzoru:

1. Białystok ligger *øst* for Warszawa.
2. Poznań ligger _____ for Warszawa.
3. Poznań ligger _____ for Wrocław.
4. Kraków ligger _____ for Łódź.
5. Tyskland ligger i *vesteuropa* .
6. Norge ligger i _____.
7. Hviderusland ligger i _____.
8. Spanien ligger i _____.
9. Polen ligger i _____.
10. Solen går ned i _____.
11. Solen står op i _____.

Ćw. 2.09 Jak się czuje, jaki on/ jaka ona jest i jak wygląda?

Beskriv¹ din kæreste/
søster²/ bror³

1. opisz
2. siostra
3. brat

Ćw 2.10 Dyktando. Proszę wpisać brakujące słowa.

Mp3-20

Jeg hedder Magda. Jeg går til dansk hver _____, for _____ har fået et job i Danmark og skal begynde til den _____. Det er et fantastisk job. Jeg skal _____ på en bar i Roskilde, som ligger ca. 30 kilometer vest for _____. I Roskilde _____ jeg bo hos min _____. Han hedder Peter. Peter er høj og har _____ hår. Han studerer på Roskilde Universitet, så jeg tror han er _____, men måske er han bare _____.

Ćw 2.11 Proszę wpisać brakujące słowa.

1. Er _____ dansker?   Nej, _____ er han ikke. Han er englænder.
2. _____ du sur?   Nej, det er _____ ikke.
3. Jeg kan ikke bokse.   Det kan jeg _____ ikke.
4. Har du _____ i København?   _____, det har jeg.
5. _____ du glad.   Ja, det er _____.

Hej,
dav
davs
Cześć

Jeg hedder   **Christiane**
Mam na imię   Egon

Jeg kommer fra   **Nordsjælland**
Pochodzę z   Sydsjælland
Østfyn
Vestjylland
det vestlige Polen
det østlige Polen
det nordlige Polen
det sydlige Polen
det centrale Polen

ca. 20 kilometer nord for København og 30 kilometer syd for Helsingør

około 20 kilometrów na północ od Kopenhagi   a 30 kilometrów na południe od Helsingør

100 kilometer syd for Aarhus

150 kilometer nord for Warszawa

ca. 120 kilometer syd for Warszawa og 200 kilometer øst for Wrocław

Lidt nord for Poznan

trochę na północ od Poznania

Min mor kommer fra Sverige,	som ligger øst for København
Moja matka pochodzi ze Szwecji	która jest położona na wschód od Kopenhagi
far Danmark	vest Odense
kæreste København	nord Szczecin
mand Lodz	syd Kielce
kone Czestohowa	

Nu bor jeg i Warszawa

Teraz mieszkam w Warszawie
i Danmark
på Sjælland
na Selandii
i Horsens

hvor jeg har
gdzie mam

et stort, dejligt hus

duży, fajny dom

et lille, mørkt hus

mały, ciemny dom

en stor, lys lejlighed

duże, jasne mieszkanie

en lille, fugtig lejlighed

małe, wilgotne mieszkanie

et værelse hos en familie

pokój u rodziny

en rød bil,
grøn cykel
gul motorcykel

to kloge/ dejlige/ hyperaktive

dwoje mądrych uroczych hiperaktywnych

børn, og

dzieci oraz

en sort

czarnego

en grå

szarego

en lille

małego

hund

psa

kat

kota

kanin

królika

Jeg hedder Michael.

Jeg er dansker, men jeg

Jestem Duńczykiem   lecz

har boet

mieszkałem

mange forskellige steder.

w kilku   różnych miejscach

mange år i Polen

kilka lat w Polsce

bor

mieszkam

i Polen

w Polsce

i Danmark

Jeg har boet 5 år i Sydspanien

Mieszkałem   przez 5 lat

i Nordfrankrig

i en by som hedder Malaga –

w mieście   który nazywa się Malaga

i det østlige Polen

i det nordlige Polen

400 kilometer

syd for Madrid.

nord for Poznan

øst for København

vest for Odense

Jeg har også boet

Mieszkałem także

i Holland,

w Holandii

i en

w

lille by

małym   mieście

vest for Eindhoven.

na zachód od Eindhoven

i England

stor

øst for Warszawa

i Danmark

dejlig

i Polen

smuk

Jeg har boet

Mieszkałem

i Belgien.

w Belgii

Belgien er

Belgia jest

et lille land,

małym krajem

et stort land

dużym krajem

et rigt land

bogatym krajem

som ligger syd for Holland og nord for Frankrig.

który leży   na południe od Holandii i na północ od Francji

Nu bor jeg i Polen,

Teraz mieszkam   w Polsce

i Danmark,

i Spanien

som ligger i Centraleuropa.

która jest położona   w Europie Centralnej

i Nordeuropa

i Sydeuropa

Dav. Jeg hedder Benn Q. Holm.

Cześć. Nazywam się Benn Q. Holm

Jeg er københavnner,

Jestem Kopenhagczykiem

Sjælland

Jyde

Århusianer

fra Warszawa

fra Poznan

og jeg bor i København.

i mieszkam

w Kopenhadze

på Sjælland

i Jylland

i Århus

i Warszawa

i Poznan

Jeg kommer fra Valby.

Pochodzę z

Valby

Vesterbro

Mokotow

Konstancin

Wilanowa

Olesnica

Valby ligger i

Valby leży w

den sydlige del

południowej części

den nordlige del

den østlige del

den vestlige del

af København

Kopenhagi

af Warszawa

af Poznan

Nu bor jeg

Teraz mieszkam

på Østerbro,

na Østerbro

på Nørrebro

på Vesterbro

på Mokotow

på Muranow

i Wilanowa

i centrum

som ligger lidt

który leży

trochę

5 kilometer

nord

na północ

syd

øst

vest

nordøst

sydvest

for centrum.

od centrum

Jeg bor sammen med min kæreste.

Mieszkam razem z

moim chłopakiem/ moją dziewczyną

mine forældre

min bror

min mand

min kone

en bekendt

znajomym

Hun er

Ona jest

Han er

On jest

smuk og dejlig.

piękna i śliczna

tyk og grim

gruby i brzydki

dum og kedelig

głupi i nudny

sjov og glad

zabawny i wesoły

Vores

Nasze

lejlighed

mieszkanie

er

jest

stor og lys

duże i jasne

lille og mørk

małe i ciemne

gammel og fugtig

stare i wilgotne

ny og skinnende

nowe i błyszczące

Vores

Nasz

hus

dom

er

jest

stort og lyst

duży i jasny

lille og mørkt

mały i ciemny

gammelt og fugtigt

stary i wilgotny

nyt og skinnende

nowy i błyszczący

d

Hej, jeg hedder Joana. Jeg er polak, og jeg bor i Warszawa.

Cześć mam na imię Joanna Jestem Polką i mieszkam w Warszawie

Jeg kommer fra Poznan, men jeg har også boet i Danmark som barn.

Pochodzę z Poznania lecz mieszkałam też w Danii jako dziecko da jeg studerede
kiedy studiowałam

Danmark ligger nord for Polen og syd for Norge.

Dania leży na północ od Polski i na południe od Norwegii

Poznan ligger i det vestlige Polen.

Poznań leży w zachodniej części Polski

Ca. 300 kilometer vest for Warszawa og 150 kilometer nord for Wrocław

Okolo 300 kilometrów na zachód od Warszawy i 150 kilometrów na północ od Wrocławia

Min lillebror er 18 år gammel. Han bor i Wyszkuw sammen med min

Mój młodszy brat ma 18 lat Mieszka w Wyszkuwie wraz z

storebror

starszy brat

lillesøster

młodsza siostra

storesøster

starsza siostra

Hun

Hun

mor og min far.

matką i ojcem

onkel og tante

wujem i ciotką

Han hedder Peter, og han er er

Ma na imię Piotr on jest

klog og sød,

mądry i miły

dum og irriterende

głupi i irytujący

men også lidt

ale też trochę

irriterende.

irytujący

sød

miły

Proszę uzupełnić brakujące słowa

1. Jeg _____ fra det vestlige Polen.
2. Poznan _____ vest for Warszawa.
3. Radom ligger ca. 100 kilometer _____ for Warszawa.
4. Jeg kommer fra Danmark, _____ ligger nord for Polen.
5. _____ bor jeg i Warszawa.
6. Jeg har et _____ , _____ hus
7. Jeg har en _____ , _____ lejlighed.
8. Jeg har et værelse _____ en familie.
9. Jeg har to _____ børn.
10. Jeg kommer fra Danmark. Jeg er _____ .
11. Jeg _____ boet i Danmark i 3 år.
12. Jeg kommer fra nordsjælland, fra en by som _____ Helsingør.
13. Jeg har _____ 2 år i England.
14. Polen _____ i Centraleuropa.
15. Han kommer fra København. Han er _____ .
16. Hun bor _____ med sin kæreste.
17. Min kæreste er _____ og _____ .
18. Min lejlighed er _____ og _____ .
19. Mit hus er _____ og _____ .

Kapitel 3

10 ti

20 tyve

30 tredive

40 fyrre

50 halvtreds

60 tres

70 halvfjerds

80 firs

90 halvfems

100 hundrede

Mp3-01

2-tabellen:

2, 4, 6 .....

Proszę kontynuować do 20!

Wymawiaj:

tale

tælle

tåle

tylle

tulle

Mp3-02

Jeg hedder Susanne. Jeg er 12 år gammel. Min mor kalder¹ mig Søsster. Jeg har en søster² og en bror³. Min storesøster⁴ hedder Lene og min lillebror⁵ hedder Michael. Mor kalder os Søsster, Le og Miki.

Ćwiczenie 3.01. Proszę odpowiedzieć na pytania. Kiedy odpowiadasz na pytania dotyczące ciebie możesz kłamać ile chcesz.

1. ● Hvad hedder du?
2. ● Hvor gammel er du?
3. ● Hvad kalder din mor dig?
4. ● Hvad kalder du din kæreste?

1. zwać
2. siostra
3. brat
4. starsza siostra
5. młodszy brat

Gramatyka.

Zaimki osobowe. Przypadki.

W Danii chwalimy się, że język duński nie ma biernika, narzędnika, celownika itd. Język polski uważamy za bardzo dziwny, między innymi ze względu na dużą ilość strasznych końcówek. W naszym języku zachowujemy jednak pozostałości systemu przypadkowego. Do rzeczowników dodajemy końcówkę –s, kiedy ktoś jest właścicielem czegoś (dopełniacz posesyjny) i na tym kończy się system przypadkowy dla rzeczowników w nowoczesnym języku duńskim.

Gorzej z zaimkami osobowymi. Mamy formę mianownika, formę dopełnienia oraz formę zaimka dzierżawczego.

Mp3-03

forma podstawowa (mianownik)	forma dopełnienia	forma posesyjna (zaimek dzierżawczy)
jeg	mig	min – mit – mine
du	dig	din – dit – dine
han	ham	hans
hun	hende	hendes
den	---	dens
det	---	dets
vi	os	vores
I	jer	jeres
De	Dem	Deres

min/ din odmienia się jak przymiotniki – n-ord lp./ t-ord lp oraz liczba mnoga.

Mp3-04

<u>Jeg</u> hedder Jan. Taler <u>du</u> polsk? <u>Han</u> kommer fra København. <u>Hun</u> er Polak Hvad koster <u>det</u> ^a ? <u>Den</u> ^b går ned kokken ⁴ seks. Hvor skal <u>vi</u> hen? <u>I</u> har bestilt et værelse med toilet. <u>De</u> kommer fra Jylland	Hvad med <u>mig</u> ? Hvad med <u>dig</u> ? Hun elsker ¹ ham. Han elsker hende. Billetten er til <u>os</u> . Vi kører ⁵ <u>Jer</u> hjem ⁶ . Vi spiser ⁷ hos <u>dem</u> i dag ⁸ .	<u>Mit</u> navn er Jan Petersen. Hvad med <u>din</u> kone? Hun elsker hans øjne ² . Han elsker hendes mad ³ . <u>Vores</u> park er grøn. <u>Jeres</u> værelse er roligt. <u>Deres</u> aftale er klog.
--	---	---

- a. Odnośnie t-ord. "det" zastępuje „et værelse” (pokój)
b. Odnośnie n-ord. „den” zastępuje „en sol” (słońce).

1. kochać
2. oczy
3. jedzenie
4. o godzinie
5. jeździć
6. Hjem = do domu
7. jeść
8. i dag = dzisiaj

Peter og Tine er et par.
De bor sammen¹.
Tine er gravid².
De skal have³ et barn.
De ved ikke⁴ om det bliver en dreng (♂) eller en pige (♀).

kæreste/ samlever(♂) samleverske(♀)

Jørgen og Anna er gift⁵.
De har ingen børn.
De bor i en lejlighed⁶ i København.

Mp3-05

mand (♂)/ kone (♀)

Jens og Line har to børn.

familie

Christina er enlig⁷ mor (♀).

Kim er 10 år gammel.
Hans far (♂) hedder Jens. Han er 40 år gammel.
Hans mor (♀) hedder Lene. Hun er 30 år gammel.
Han har en søster på 6 og en bror på 12.

1. bo sammen = mieszkać jako para
2. w ciąży
3. de skal have = będą mieli
4. de ved ikke = nie wiedzą
5. małżeństwo (dosłownie: się pobrali)
6. mieszkanie
7. samotny/ -a

Prawie wszystkie słowa dotyczące rodziny to n-ord!	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
matka	mor	mødre
ojciec	far	fædre
syn	søn	sønner
córka	datter	døtre
chłopak	dreng	dreng
dziewczyna	pige	piger
siostra	søster	søstre
brat	bror	brødre
teściowa	svigermor	
teść	svigerfar	
zięć	svigersøn	
wuj	onkel	onkler
ciotka	tante/ moster	tanter/ mostre
babcia	mormor/ farmor/ bedstemor	
dziadek	morfar/ farfar/ bedstefar	
wnuk	et barnebarn (t-ord)	børnebørn

Mp3-06

Far + mor = forældre
brødre + søstre = søskende

Ćwiczenie 3.02

Proszę wpisać brakujące słowo.

1. Min tante er min fars _____.
2. Min _____ er min mors søster.
3. Min morfar er min mors _____.
4. Min farmor er min fars _____.
5. Min bedstemor er min fars eller min mors _____.
6. Min papfar¹ er min mors nye² _____.

1. ojczym. Papfar jest potoczne, lecz serdeczne. Formalne określenie ojczyma: stedfar
2. nowy

Fortæl om dig selv og din familie!

Mp3-07

Samtaler:

- Vil du have¹ kaffe eller te?
- Jeg vil helst have² kaffe/ Det er lige meget³/ Ingenting⁴, tak. Jeg har lige⁵ drukket⁶ kaffe.
-
- Er du gift?
- Ja, jeg har været gift i⁷ 2 år/ Nej, det er jeg ikke.
- Hvad hedder din mand/ kone?
- Han hedder Peter/ Hun hedder Pia.
-
- Hvad hedder du til fornavn?
- Michael. Hvad med dig?
- Jeg hedder Tina
-
- Hvad hedder du til efternavn⁸?
- Hardenfelt.
-
- Hvad hedder du?
- Jeg hedder Michael til fornavn.
- Og hvad er dit efternavn?
- Hardenfelt

1. vil du have = czy chcesz
2. jeg vil helst have = wolę
3. det er lige meget = obojętnie
4. nic
5. właśnie
6. jeg har lige drukket = właśnie napilem się
7. jeg har været gift i = jestem w związku małżeńskim od .....
8. nazwisko

Mp3-08

Ćwiczenie 3.03

Spørgsmål:

1. Vil du helst have en dreng eller en pige?
2. Har du nogen børn?
3. Er du gift?
4. Vil du helst have cognac eller whisky?
5. Hvordan er din kone/ mand/ kæreste?
6. Hvordan er din bror/ søster?
7. Hvad hedder du til fornavn?
8. Hvad hedder du til efternavn?

Ordsprog

• At rejse er at leve

(H. C. Andersen)

At rejse: podróżować
At leve: żyć

Czasownik „mieć”

infinitiv <small>bezokolicznik</small>	nutid <small>Czas teraźniejszy</small>	datid <small>Czas przeszły</small>	førnutid <small>Czas teraźniejszy</small>
Infinitive - Infinitiv	Present - Gegenwart	prosty simple past – präteritum	dokonany present perfect - perfekt
at have	har	havde	har haft

Nie da się mówić po duńsku bez czasownika "at have" (mieć). Używamy go w wielu stałych konstrukcjach, a także jako czasownik posiłkowy, głównie do tworzenia czasu dokonanego (present perfect).

Jeg er +
przymiotnik

forkølet¹
sur
glad
ung

Jeg har +
okolicznik

ondt²
svært ved³

1. przeziębiony
2. ból (boli mnie)
3. trudności z

Jeg er
+ przyimek

fra Krakow
til dansk

Jeg har
+ rzeczownik

en aftale
problemer med banken
influenza
en hvid skjorte

Czas dokonany
Jeg har bestilt et værelse
jeg har fået et job

Używamy „er” kiedy zidentyfikujemy przedmiot, czyli zamiast „er” moglibyśmy stawiać „=” (znak równości):

rzeczownik/ zaimek	er (=)	rzeczownik
Warszawa	er	en kommune
Berlin	er	hovedstaden i Tyskland
Han	er	finansminister
Park Hotel	er	et trestjernet hotel
To plus to	er	fire
Jeg	er	dansker
Han	er	polak

Mp3-09

Jeg har

en motorcykel

et fly

et job

en bil

et løbehjul

en helikopter

en cykel

en bus

en telefon

en computer

Stała konstrukcja:

- Har du .....?
- Ja, det har jeg/ nej, det har jeg ikke
- Jeg har hverken ..... eller .....⁴

Ćwiczenie 3.04

Spørgsmål:

- Har du en kæreste?
- Har du en cykel?
- Har du en helikopter?

4. hverken ..... eller =
ani....., ani.....

Familie

Den gennemsnitlige¹ familie i Danmark er på 2,2 personer. Statistisk set² bliver personer som bor alene³ også regnet som⁴ en familie, og rigtigt⁵ mange mennesker i Danmark bor alene. Dem der bor alene er ofte⁶ studerende og pensionister, men mange bor også alene efter at de er blevet skilt⁷. Omkring 50% af alle danske ægteskaber⁸ ender med at blive skilt. De fleste⁹ danskere flytter¹⁰ hjemmefra¹¹ når de fylder¹² 18 år. Hvis¹³ de studerer har de mulighed¹⁴ for at få SU (stipendium), der gør det muligt at klare sig¹⁵ uden¹⁶ hjælp¹⁷ fra forældrene. Danske kvinder føder¹⁸ i gennemsnit¹⁹ 1,85 børn. En dansk kvinde er typisk 30 år gammel når hun får sit første barn.

1. przeciętny	2. statistisk set = statystycznie	3. sam	4. regnet som = uważano za	5. virkelig/ bardzo
6. często	7. rozwiedziony	8. małżeństwo	9. de fleste = większość	10. wyprowadzić się
11. z domu	12. skończyć	13. jeżeli	14. możliwość	15. klare sig = dać sobie radę
16. bez	17. pomoc	18. rodzic	19. przeciętnie	

Ćwiczenie 3.05. Pytania po polsku:

1. Z ilu osób składa się przeciętna duńska rodzina (gospodarstwo domowe)? _____
2. Kto przeważnie mieszka sam w Danii? _____
3. Jak się nazywa duńskie stypendium dla studentów? _____
4. Czy rodzina może składać się z jednej osoby? _____

Ćwiczenie 3.06 Pytania po duńsku:

1. Er det normalt i Danmark at bo alene når man studerer? _____
_____
2. Hvor mange børn føder en dansk kvinde i gennemsnit? _____
3. Hvornår får en dansk kvinde normalt sit første barn? _____
_____

Ćwiczenie 3.07. Pytania dla ciebie:

1. Hvornår flyttede du hjemmefra? _____
2. Hvor stor er din familie? _____
3. Er dine forældre skilt? _____
4. Hvor mange børn vil du gerne have? _____

Alfabetet

Mp3-11

a – b – c – d – e – f – g – h – i – j – k – l – m – n – o – p – q
 – r – s – t – u – v – w – x – y – z – æ – ø – å

Faste udtryk:

Jeg er 12 år gammel
 Jeg har en søster
 Jeg har en bil
 Hvor gammel er du?
 Hvad hedder din kæreste?
 De skal have
 Vi bor sammen
 Jeg er alene
 Jeg er gift
 Vil du helst have ...?
 Jeg vil helst have ... .

Mp3-12

Vokaler (samogłoski)

Mp3-13

Zarówno literę „æ”, jak i literę „a” można wymawiać na różne sposoby.
 Często wymawiamy je jednak jako [æ] oraz [a].

[æ]

værelse

kæreste

være

æble

svær

[a]

han

taler

ja

kan

England

a _____ æ

vand   være

taler   tæler

land   lænd

ja   jæ

able   æble

Mp3-14

Taldiktat. Ćwiczenie 3.09. Proszę wpisać odpowiednią liczbę z pliku dźwiękowego.

a. _____	i. _____	p. _____
b. _____	j. _____	q. _____
c. _____	k. _____	r. _____
d. _____	l. _____	s. _____
e. _____	m. _____	t. _____
f. _____	n. _____	u. _____
g. _____	o. _____	
h. _____		

Mp3-19

Ćwiczenie 3.10

Ćwiczenie ze słuchu. Proszę wpisać brakujące słowo z pliku dźwiękowego.

- a - Hej, _____ går det?
- b - _____, hvad med dig?
- a - Også godt. Du, har du ikke en søster, _____ hedder Lena?
- b - Jo, men jeg _____ hende Mini. Hvad med hende.
- a - Jeg går på kursus med _____.
- b - Går du også _____ spansk?
- a - Ja, jeg vil gerne til Mexico _____ ferie.
- b - Hvor længe har du _____ til spansk?
- A - I 3 måneder. Har din søster egentligt¹ en _____?
- B Hun har _____ gift i 2 år.

Mp3-20

Ćwiczenie 3.11

Proszę wypełnić puste pola logicznym uzupełnieniem.

1. Dine forældre er din _____ og din _____.
2. Dine søskende er din _____ og din _____.
3. Din mors bror er din _____.
4. Din fars søn er din _____.
5. Din mands/ kones mor er din _____.
6. Din mors søster er din _____.
7. Lene Jensen har to børn. En _____ og en _____.
8. Lene Jensens mor har to _____.
9. Lene Jensen er ikke gift, men hun bor sammen med sin _____.
10. Din fars søster er din _____.
11. Din mors mor er din _____.
12. Din fars mor er din _____.

Proszę opisać rysunek

Ćwiczenie 3.12

Proszę wypełnić puste pola logicznym uzupełnieniem.

_____ Jørgen.

Hej Jens. Hvordan _____ det?

_____ går godt. Hvad med dig?

_____ fint. Vil du have kaffe eller te?

Det er _____ meget.

Øjeblik. Jeg har desværre ikke mere kaffe, og _____ ikke mere te. Du kan få cola eller øl.

Jeg vil helst _____ øl.

Vær så god.

_____ tak.

Ćwiczenie 3.13

Proszę napisać odpowiednie przeciwstawne słowo według wzoru:

glad ≠ *sur*

doven ≠

tyk ≠

lys ≠

aggressiv ≠

ung ≠

lille ≠

grim ≠

dum ≠

Proszę uzupełnić zdanie dziesięcioma różnymi odpowiedziami według wzoru:

Jeg har

1. en bil	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

Jeg vil gerne

Chciałbym

fortælle

opowiedzieć

lidt om min familie

trochę

o mojej rodzinie

om mig selv

o sobie

om det firma jeg arbejder i

o firmie, w której pracuję

om den politiske situation i Polen

o sytuacji politycznej w Polsce

Jeg bor sammen med

Mieszkam

wraz z

mine to børn

min mand

min kat

Jeg har

Mam

en søn

syna

på 14

który ma 14 lat i

og en datter på 11

córkę, która ma 11 lat

to børn

tre børn på 14, 11 og 9

Jeg har også

Mam także

en ex-mand,

byłego męża

en kat,

kota

og han er

on jest

og den er

on jest

grim og doven

brzydki i leniwy

sød og blød

miły i mięciutki

Min mor kommer fra

Moja

matka pochodzi ze

far

Sverige.

Szwecji

Lublin

Ukraine

Hun er

Ona ma (jest)

Han er

70 år gammel, og bor i København

70 lat (stara)

i mieszka w Kopenhadze

75 år gammel

Hun er

Ona jest

nogen gange lidt sur,

od czasu do czasu trochę zła

altid sur

flink til at hjælpe

chętnie pomoże

zawsze zły

aldrig sur

nigdy zła

men hun er god mod børn

ale jest

miła wobec dzieci

Jeg er enebarn, men jeg har en

Jestem jedynaczką

ale mam

onkel.

wuja

halvbror

brata przyrodniego (półbrat)

Han bor

i Sverige

i England

Han er

gift

ożeniony (=żonaty/ mężatka)

ikke gift

nie-ożeniony

og har to børn

i ma dwoje dzieci

Dav igen.

Hej igen

Witam ponownie

Jeg bor i	en lejlighed	i Warszawas centrum.
Mieszkam w	mieszkaniu	w centrum Warszawy
	et hus	på Mokotów
	domu	na Mokotowie
	på et værelse	lidt udenfor København
	pokoju	trochę spoza Kopenhagi

Det er	en lille lejlighed, men den ligger meget centralt.
Jest to	małe mieszkanie lecz z bardzo centralnym położeniem
	en stor lejlighed, og den ligger meget centralt
	duże mieszkanie i z bardzo centralnym położeniem
	et lille hus, men det ligger meget centralt
	et stort hus, og det ligger meget centralt

Jeg bor	alene.
Mieszkam	sam
	sammen med min kæreste
	wraz ze swoją dziewczyną/ swoim chłopakiem
	mor
	mand/ kone
	familie

Min ex-kæreste bor udenfor Warszawa.

Mój były (moja była) mieszka   poza Warszawą

Hun er	dum, grim, doven og tynd som et kosteskaft.
Jest ona	głupia, brzydka, leniwa i chuda jak kij od mioty (chuda jak patyk)
	sød, klog, dejlig og med en perfekt krop
	miła, mądra i śliczna i z doskonałym ciałem
	sur, onskabsfuld og fed som et svin
	zła, podła i tłusta jak świnia

Mine forældre er døde for mange år siden,

Moi rodzice (są)   zmarli wiele lat temu
66 og 69 år gamle
pensionister
emerytami

men jeg har	en onkel og to mostre	som bor	i Horsens.
	en tante og en bedstemor		i Krakow

Horsens ligger	i Jylland.
	på Sjælland
	på Hel
	i Mazowiecki
	i Pommern

Jeg har også en masse fætre og kusiner.
brødre og søstre

Min ynglingskusine hedder Mygge og bor på Falster.

Moja   ulubiona kuzynka   ma na imię Mygge   i mieszka na Falsterze

Hun er utroligt sød, venlig og gæstfri.

Ona jest   niesamowicie   miła, uprzejma i gościnna

Mine venner er meget vigtige for mig.

Moi przyjaciele są dla mnie bardzo ważni

Nogen bor i København, og nogen bor forskellige steder i verden,

Niektórzy mieszkają w Kopenhadze a niektórzy (inni) mieszkają w różnych zakątkach świata

men vi har kontakt via mail og Facebook.

lecz mamy kontakt poprzez mail i Facebook

breve og telefoner

listy i telefony

hyppige ferier

częste wakacje

C.

Lad mig fortælle lidt om

Pozwól mi opowiedzieć trochę o

min familie.

swojej rodzinie

mit land

mit projekt

Jeg bor sammen med min kæreste. Hun er glad og dejlig.

Vi har to børn sammen, og så har jeg en datter fra et tidligere forhold.

Mamy dwoje dzieci razem a poza tym mam córkę z poprzedniego związku

Min mor bor på Bornholm og min far bor i Valby.

Moja matka mieszka na Bornholmie a mój ojciec mieszka w Valby

Jeg har en bror og en søster. De er begge

Mam brata i siostrę Oboje są (żyją)

i faste forhold og har børn.

w stałych związkach i mają dzieci

gift

skilt

Min svigermor hedder Grethe. Hun er

Moja teściowa ma na imię Grethe Jest (ona)

sød,

miła

ond

irriterende

og hjælper os ofte.

i często nam pomaga

og blander sig i alt

i miesza się we wszystko

Jeg har stadig ikke nogen svigersøn, men min ældste datter er 20 år gammel, så .....

Jeszcze nie mam zięcia

ale najstarsza córka

ma 20 lat

więc ....

d.

Hej med dig. Jeg bor i Warszawa.
i Jylland
på Sjælland

Jeg er Jestem	smuk, slank og glad. piękna, szczupła i wesola tyk, grim og deprimeret gruba, brzydka i w depresji ung, rig og ambitiøs młoda, bogata i ambitna gammel, fattig og træt stara, biedna i zmęczona	Måske lidt doven. Może trochę leniwa
-------------------------	---	--

Jeg bor alene. Mieszkam sama	Jeg har Mam	ingen børn. żadne dzieci (= nie mam dzieci) en søn syna en datter córkę et barn jedno dziecko to børn dwoje dzieci
--	-----------------------	--

Jeg vil Chciałabym	gerne have børn – engang. Måske..... mieć dzieci 2 børn ikke have børn nie mieć dzieci (= nie chciałabym mieć dzieci)	when kiedyś	maybe może
------------------------------	--	-----------------------	----------------------

Mine forældre har været gift i 25 år. De Moje rodzice jest małżeństwem od 25 lat	elsker hinanden. Kochają się hader hinanden Nienawidzą się
--	--

Min far elsker også Mój ojciec kocha także	sin Volvo. Og selvfølgelig også mig. swojego Volvo oczywiście mnie sit værksted swój warsztat
--	---

Jeg har kun en lillebror, ingen andre søskende.

Mam tylko młodszego brata   nie mam innego rodzeństwa

Min far er 46 år gammel. Han hedder Darek. Min mor er 43 år, hun hedder Dorota.

Min farfar er 84 år gammel og Mój dziadek ma 84 lat a morfar farmor mormor	han bor i en lille by på landet. i mieszka na wsi hun bor på plejehjem mieszka w domu opieki
---	---

Han er nogen gange lidt sur, men han er meget klog og rolig.

Czasami jest trochę rozniewany   ale jest bardzo mądry i spokojny

Jeg har også en masse onkler og tanter, men jeg ser dem ikke så ofte,

Mam też mnóstwo wujów i ciotek   ale niezbyt często ich widuję

men jeg snakker lidt med min fætter, Lukas. Han går også på universitetet i Warszawa.

lecz gadam z kuzynem, Łukasem

Też chodzi na uniwersytet w Warszawie

Proszę uzupełnić brakujące słowa

1. Jeg vil _____ fortælle lidt om mig selv.
2. Jeg bor _____ med min _____ .
3. Jeg _____ også en ex-kæreste
4. Min mor er 70 år _____ .
5. Han er _____ gange lidt sur.
6. Jeg har ikke nogen søskende. Jeg er _____ .
7. Jan bor _____ Warszawa.
8. Dorote bor _____ Mokotow.
9. Niels bor _____ Sjælland.
10. Jeg har _____ lejlighed.
11. Vi bor i _____ hus.
12. Min mor bor lidt _____ Warszawa.
13. Jeg bor sammen _____ min kæreste.
14. Han bor _____ .
15. Tina er tynd som et _____ .
16. Min ven er _____ sød.
17. Jeg holder kontakt _____ Facebook.
18. Jeg har en datter fra et _____ forhold.
19. Min svigermor _____ os ofte.
20. Min datter er 20 år gammel, men jeg har stadig ikke nogen _____ .